

Број: 63-96/2025

Датум: 27.02.2025.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА СОМБОР ЗА 2024. ГОДИНУ

С А Д Р Ж А Ј :

1	УВОД	3
2	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ И ОБЈЕКТА, ОПРЕМА И ПРОГРАМИ	4
2.1.	Текуће поправке и одржавање зграде и објекта	4
2.2.	Опрема	4
3	ИЗВЕШТАЈИ ПО ОДЕЉЕЊИМА АРХИВА	4 - 14
3.1.	Претходна заштита архивске грађе ван Архива и служба депоа	4 - 5
3.1.1.	Претходна заштита архивске грађе ван Архива	4 - 5
3.1.2.	Служба депоа	5
3.2.	Рад на издавању уверења о чињеницама садржаним у архивској грађи	6
3.3.	Сређивање и обрада	6 - 10
3.3.1.	Сређивање	6 - 10
3.3.1.2.	Издавање категорија са роковима чувања	10
3.3.2.	Архивистичка обрада	10
3.4.	Коришћење архивске грађе	11
3.5.	Остали стручни послови	11 - 14

1. У В О Д

Извештај о раду Историјског архива Сомбор (у даљем тексту: Архив) за 2024. годину, на предлог Директора усваја Стручни савет, а затим Надзорни одбор и Управни одбор Архива. Извештај о раду усваја и Скупштина града Сомбора.

Архив је под називом Архивско седиште архивског подручја Сомбор почео рад 1. децембра 1948. године. На предлог Градског народног одбора у Сомбору бр. 24360 од 29. октобра 1951. године а уз сагласност Савета за просвету, науку и културу Владе НР Србије бр. 32355 од 12. јануара 1952. године, оснива се Градска државна архива Сомбор, као самостална установа Градског народног одбора Сомбор.

На основу решења о утврђивању територије („Сл. гласник РС“ бр. 7/1996) Архив је регионалног карактера и врши делатност заштите архивске грађе и регистратурског материјала за територију града Сомбора и општина Апатин, Кула Оџаци и Бач. Архив, као јавни архив, установа је заштите која обавља архивску делатност.

Делатност Архива је да:

- 1) води евиденције о архивској грађи и ствараоцима и имаоцима архивске грађе предвиђене законом и подзаконским актима;
- 2) обавља стручни надзор над евидентирањем, класификовањем, одабирањем, архивирањем, чувањем, стручним одржавањем и заштитом архивске грађе и документарног материјала;
- 3) даје одобрење за уништење документарног материјала којем је истекао рок чувања;
- 4) пружа стручну помоћ ствараоцу и имаоцу документарног материјала и архивске грађе у изради општих аката о управљању архивском грађом и документарним материјалом;
- 5) преузима, сређује, обрађује архивску грађу, израђује информативна средства о архивској грађи, чува и стручно одржава архивску грађу;
- 6) доноси акт о утврђивању архивске грађе за културно добро;
- 7) обавља истраживања ради стварања целине архивског фонда;
- 8) може да учествује у изградњи и развоју електронских система за управљање документима код ствараоца и имаоца архивске грађе и документарног материјала у циљу постизања интегритета система у којима се архивирају документа настала у њему;
- 9) чува архивску грађу у електронском облику сходно прописима којима се уређују поступци и технолошка решења за поуздано електронско чување докумената;
- 10) има право увида у податке и када постоје технички услови, право повезивања свог информационог система са регистрима свих стваралаца и ималаца архивске грађе и документарног материјала;
- 11) учествује у изградњи и развоју информационог система архива;
- 12) обезбеђује услове и даје архивску грађу на коришћење;
- 13) обавља културно-образовну делатност;
- 14) објављује архивску грађу;
- 15) организује изложбе архивске грађе;
- 16) стара се о редовном стручном усавршавању запослених у архивима;
- 17) сачињава план заштите архивске грађе у ванредним ситуацијама;
- 18) обавља и друге послове утврђене законом.

Историјски архив Сомбор је и у 2024. години своју делатност обављао преко следећих организационих јединица (одељења):

1. Одељење заштите архивске грађе
 - а) Служба заштите архивске грађе ван Архива
 - б) Служба депоа (заштите грађе у Архиву – преузимање, смештај и чување)
2. Одељење за сређивање, обраду и коришћење архивске грађе

Структуру запослених чини: један виши архивиста и четворо архивиста; пет архивских помоћника (од тога два архивска помоћника прве врсте); један запослени на привременим и повременим пословима; директор и спремачица.

2. ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДЕ И ОБЈЕКТА, ОПРЕМА И ПРОГРАМИ

2. 1. ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЗГРАДА И ОБЈЕКТА

Завршени су радови на реконструкцији фасаде Историјског архива, Крушперова палата, који су се изводили у оквиру Конкурса „Градови у фокусу 2024“ средствима Министарства културе у износу од 12.700.000,00 динара, Града Сомбора у износу од 1.700.000,00 динара и Историјског архива у износу од 3.000.000,00 динара. Том приликом је потпуно реконструисана фасада с уличне стране зграде Крушперове палате, замењени су сви прозори и рестаурирана су улазна врата.

Читаоница Историјског архива је добила нови под средствима Архива за 178.500,00 динара, и офарбана је столарија за 19.800,00 динара.

У току године је такође одрађена санација дела крова за 33.600,00 динара.

2. 2. ОПРЕМА

Захваљујући средствима Града у износу од 2.144.400,00 динара завршена је и обнова и опремање читаонице, чиме је решен вишегодишњи проблем истраживача, који су до сада боравили у истим просторијама са запосленима.

Средствима Министарства културе, по Конкурсу за финансирање или суфинансирање пројеката из откривања, прикупљања, истраживања, документовања, проучавања, вредновања, заштите, очувања, представљања, интерпретације, коришћења и управљања архивском грађом у 2024. години износу од 393.840,00 динара и средствима Града Сомбора у износу од 47.840,00 динара набављени су метални ормани за чување архивске грађе од великог значаја (Збирка повеља, Збирка планова и пројеката, Збирка карата).

Архив је рачунарску опрему допунио набавком два рачунара, монитора и једним штампачем у боји средствима из буџета Историјског архива у износу од 239.410,00 динара.

Тakoђе су постављене сигурносне камере, две на улазу Архива, једна у ходнику и једна код задњих врата.

3. ИЗВЕШТАЈИ ПО ОДЕЉЕЊИМА АРХИВА

3. 1. ПРЕТХОДНА ЗАШТИТА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ВАН АРХИВА И СЛУЖБА ДЕПОА

3.1.1. ПРЕТХОДНА ЗАШТИТА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ ВАН АРХИВА

Послови везани за Спољну службу у 2024. години обухватили су:

- стручни надзор над архивирањем, стручним одржавањем и одабирањем архивске грађе у 40 регистратура
- сачињено је 40 Решења о наложеним мерама регистратурама
- дата је укупно 61 Сагласност на Листе категорија архивске грађе и документарног материјала са роковима чувања
- извршен је преглед и сачињено је 50 Записника и Решења за издвајање и уништење документарног материјала коме је истекао рок чувања.

У садржај досијеа регистратура унето је укупно 150 промена које се односе на: Записнике о стручном надзору, Решења о наложеним мерама, Записнике у поступку издвајања документарног материјала коме је истекао рок чувања, Решења о уништењу документарног материјала коме је истекао рок чувања,

Преписа архивских књига, Сагласности на Листа категорија документарног материјала и архивске грађе са роковима чувања и Правилника о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената као и Правилника о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала.

У извештајном периоду примљена је архивска грађа из личне документације Даниела Зорка из Сомбора, по примопредајном записнику бр. 036-8/4 од 21.11.2024. године у количини од 0,001 м. Такође, примљена је и документације „ABC FOOD“ фабрика за прераду поврћа Руски Крстур. Документација је примљена несређена у количини од 37,00 метра. Затим, преузета је архивска грађа „Агротурс“ ДОО Сомбор по примопредајном записнику број 036-8/5 од 21.11.2024. у количини од 20,50 м. Збирка матичних књига је допуњена преузимањем 6 матичних књига рођених, венчаних и умрлих - за места Кула, Бођани, Богојево, Вајска, у количини од 0,16 метара. Укупна количина новопримљене архивске грађе у извештајном периоду износи **57,66** метара.

Стручни радници Архива су у току претходне године били ангажовани на сређивању архивске грађе ван Архива у следећим регистратурама:

- „БАЧКА“ АД СИВАЦ – 1 дан, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 2007-2020 године у количини од 8 м и ажурирана је архивска књига.
- „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ ШГ СОМБОР – 7 дана, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 1992-2018 године у количини од 150,5 м
- „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ ШУ ОЦАЦИ – 4 дана, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 2001-2018 године у количини од 66,90 м. Такође је пресложено 38,50 м архивске грађе и документарног материјала.
- „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ ШУ БАЧКИ МОНОШТОР – 2 дана, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 2005-2018 године у количини од 42 м.
- „ВОЈВОДИНАШУМЕ“ ШУ АПАТИН – 6 дана, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 1994-2019 у количини од 111 м.
- КАЗНЕНО-ПОПРАВНИ ЗАВОД СОМБОР – 4 дана, извршено је излучивање безвредног документарног материјала за период 1990-2020 године у количини од 32 м и ажурирана је архивска књига.

Тиме је излучено укупно **410,40 м** безвредног документарног материјала и проведено је 24 дана на терену.

3.1.2. СЛУЖБА ДЕПОА

У извештајном периоду вршене су редовне активности службе депоа: смештај преузете архивске грађе, издавање архивске грађе на сређивање и коришћење и враћање исте. За потребе сређивања, издато је укупно 45,45 м грађе из 8 фонда, а у депое је након сређивања истих фондова извршено враћање грађе у количини од 37,12 м из 6 фонда.

За 80 фондова извршена је провера локација и евиденција о грађи, обележавање фондова на полицама, упис података о локацији и количини грађе у досије фонда и у евиденције о фондовима за 83 фонда.

Део грађе фонда рег. бр. 214 СО Бач (1986-1987) премештен је из гараже на привремену локацију у депо „Ц“, а део документације који није припадао тим годинама, враћен је на место (1982,1983,1988) у количини од 0,30 м.

Део грађе фонда рег. бр. 213 СО Оцаци (1984-1986) у количини од 0,09 м пронађена је у депоу, 4 фасцикле са измешаним предметима, након чега су разврстани по врсти и годинама, враћени на место и урађена је белешка о фонду.

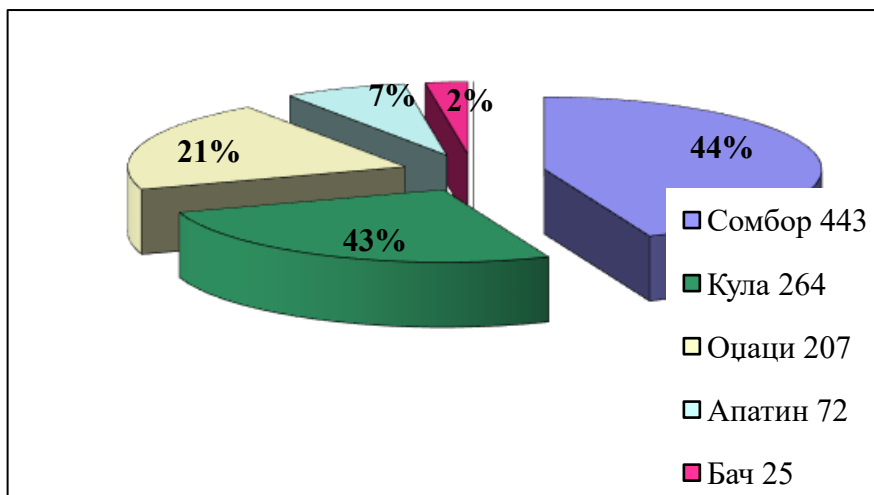
У току 2024. године, због радова у Читаоници Архива, измештене су књиге. На овим пословима био је ангажован већи део запослених. По потреби, била су организована и поподневна дежурства.

3. 2. РАД НА ИЗДАВАЊУ УВЕРЕЊА О ЧИЊЕНИЦАМА САДРЖАНИМ У АРХИВСКОЈ ГРАЂИ

У току 2024. године примљено је укупно **1016** захтева, како правних тако и физичких лица.

Укупан број захтева по општинама

3. 3. СРЕЂИВАЊЕ И ОБРАДА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

3. 3. 1. СРЕЂИВАЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

У извештајном периоду је сређивањем обухваћена архивска грађа у количини од **68,68** метара у оквиру следећих фондова:

Ф. 223 Општински суд Кула, 1945-1971.

8,20 м

У извештајном периоду је настављено сређивање фонда започето 2023. године. Сређивање је обухватило земљишно-књижне Дн. предмете за период 1946-1960. године и то предмете у распону бројева:

1946: 5051 - 7000
1947: 1 - 2026
1948: 4 - 1292
1949: 1 - 809
1950: 10 - 656
1951: 2 - 719
1952: 1 - 751
1953: 1 - 954
1954: 1 - 4330
1955: 151 - 236; 634 - 1423
1956: 1 - 1400
1957: 1 - 1443
1958: 1 - 1289
1959: 1 - 1500
1960: 1 - 400.

Сређивање је обухватило:

издвајање документарног материјала који нема својство архивске грађе и коме су истекли рокови чувања

проверу предмета у уписницима у случају погрешно уписаног броја на решењу или дуплираних бројева улагање предмета који се трајно чувају у кошуљице и класификацију истих по бројевима у оквиру године

сачињавање регистра личних имена за списе из 1955. године у распону бројева 634-1423, за које у грађи фонда није сачуван уписник

Како је у депоу накнадно пронађен уписник Рз. предмета из 1949. године који је у грађи фонда недостајао приликом започињања сређивања 2023. године (а инвентарисан је у раније сачињеном сумарном инвентару), исти је инвентарисан под инв. бр. 12/А како се не би вршило реинвентарисање књига и списка које је до тог момента обухватило 208 инвентарних јединица.

Није могуће исказати количину издвојеног документарног материјала који нема својство архивске грађе и коме су истекли рокови чувања јер су током сређивања, упоредо са издвајањем документарног материјала који нема својство архивске грађе и коме су истекли рокови чувања, предмети улагани у нове кошуљице на које је написан број предмета.

У извештајном периоду, сређивање је обухватило 60 кутију списка у распону инвентарних бројева сумарног инвентара 158-217, у укупној количини од 8,20 метара.

Ф. 227 Општинска конференција СКВ Сомбор (1945-1990), 1945-1990.

Сређивање фонда је окончано у току 2022. године. У извештајном периоду је обављено паковање архивске грађе и формиране су инвентарне јединице списка. Сачињен је Сумарни инвентар.

Подаци о фонду након обављеног сређивања:

Обухваћено сређивањем:	21,50 м
Издвојено за уништење:	0,50 м
Издвојено разграничењем:	2,50 м
Количина арх. грађе након сређивања:	17,53 м

Ф. 367 Комунално занатско предузеће-Оџаци (1960-1971)

2,20 м

Сређивање у току 2024. године обухватило је следеће радне операције: идентификација књига, разврставање грађе по врстама и хронологији. Сачињени су: Сумарни инвентар, Класификациони план, Методско упутство, Оријентациона листа категорија архивске грађе и рег. материјала са роковима чувања и списак персоналних досијеа. Такође су попуњени радни картон, Образац-О1 и садржај досијеа.

Количина сређене грађе износи 1,33 м након паковања у кутије. То би значило да је издвојено 0,87 м безвредног документарног материјала међутим због недостатка шест рачунских књига не може се прецизно утврдити тачна количина издвојеног безвредног документарног материјала. Такође једна књига малог деловодника у количини од 0,03 м је издвојена из овог фонда и пребачена у фонд Ф. 366 Стамбена заједница Оџаци јер се већина података односи на тај фонд. О разграничењу фонда је сачињен записник.

Обухваћено сређивањем:	2,20 м
Издвојено за уништење:	0,87 м
Издвојено разграничењем:	0,03 м
Количина арх. грађе након сређивања:	1,33 м

Ф. 384 Грађевинско предузеће "Србија"-Апатин (1964-1971)**2,40 м**

У току 2024. године је сређивање грађе подразумевало разврставање документације и сређивање по врсти и хронологији. Сачињени су Сумарни инвентар, Класификациони план, Методско упутство, Оријентациона листа категорија архивске грађе и рег. материјала са роковима чувања и списак персоналних досијеа. Такође су попуњени радни картон, Образац-О1 и садржај досијеа.

Количина грађе фонда у депоу, пре сређивања, износила је 2,40 м. Количина сређене грађе износи 1,54 м. Приликом сређивања записнички је издвојено 0,86 м безвредног документарног материјала.

Обухваћено сређивањем:	2,40 м
Издвојено за уништење:	0,86 м
Количина арх. грађе након сређивања:	1,54 м

Ф. 402 Фабрика шећера и шпиритуса „Црвенка“ – Црвенка (1946-1959)**2,50 м**

Сређивање фонда у извештајном периоду је обухватило следеће радне операције: идентификација књига, разврставање грађе по врстама и хронологији, Сумарни инвентар са уводом, Класификациони план, Методско упутство, Оријентациона листа категорија архивске грађе и рег. материјала са роковима чувања и списак персоналних досијеа, попуњен је радни картон, образац-О1 и садржај досијеа.

Количина сређене грађе износи 2,29 м након паковања у кутије. Издвојено је 0,21 м безвредног документарног материјала.

Обухваћено сређивањем:	2,50 м
Издвојено за уништење:	0,21 м
Количина арх. грађе након сређивања:	2,29 м

Ф. 568 ДП „Вукица Митровић“ Апатин (1951-2008), 1910-2008**18,10 м**

Укупна количина грађе пре сређивања је била 18,10 м (31 кутија, 39 регистратора, 95 свежњева, 26 свесака, 2 досијеа и 62 књиге).

Након сређивања фонда сачињени су: Прелиминарна листа категорија и Записник о издвајању са листом категорија рег. материјала чији су рокови истекли, Методско упутство, Класификациони план, Сумарни инвентар. Такође су попуњени Радни картон и О-1 образац.

Обухваћено сређивањем:	18,10 м
Издвојено за уништење:	2,04 м
Количина арх. грађе након сређивања:	15,96 м

Ф. 569 ДРУШТВЕНО ПРЕДУЗЕЋЕ "ИСТРА" у стечају – АПАТИН (1948-2009), 1940-2008**6,58 м**

Количина архивске грађе фонда пре сређивања износила је 6,58 м. Сређивање фонда започето је 10.01.2024. године. Приликом сређивања фонда није било издвајања безвредног документарног материјала. Сачињени су: Методско упутство, Класификациони план, Сумарни инвентар са Уводом, списак персоналних досијеа, а попуњени су Радни картон и О-1 образац. Разлика у количини грађе је настала због паковања исте у кутије.

Обухваћено сређивањем:	6,58 м
Издвојено за уништење:	/
Количина арх. грађе након сређивања:	6,93 м

Ф. 585 АД Млин „УНИОН“ у стечају Сивац (1945-2006), 1945-2006**9,10 м**

Укупна количина грађе пре сређивања износила је 9,10 м (77 регистратора, 12 свежњева, 14 свесака, 9 досијеа и 32 књиге). Након сређивања фонда сачињени су: Прелиминарна листа категорија и Записник о издвајању са листом категорија рег. материјала чији су рокови истекли, Методско упутство,

Класификациони план, затим Сумарни инвентар и списак персоналних досијеа. Попуњени су Радни картон и образац О-1.

Обухваћено сређивањем:	9,10 м
Издвојено за уништење:	4,08 м
Количина арх. грађе након сређивања:	5,02 м

Ф. 616 Грађевинско индустријски комбинат ад Опаци у стечају – Опаци 1947-2005 0,86 м

Грађа фонда је преузета без примопредајног записника у несређеном стању у укупној количини од 27,00 м.

У току 2024. године сређивани су картони личног дохотка за 1985. и 1988. годину азбучно, у количини од 0,86 м. Није вршено издавање архивске грађе за уништење.

Обухваћено сређивањем:	0,86 м
Издвојено за уништење:	/
Количина арх. грађе након сређивања:	0,86 м

Ф. 623 АД „БАЧКА“ у стечају Опаци 1946-2014 1,05 м

Фонд је примљен уз Записник о примопредаји број 036-8/8 од 09.09.2014. године у несређеном стању у количини од 28,00 м.

У току 2024. године су сређивани обрасци М-4 по годинама, унутар година азбучно, за период од 1977 – 1995, у количини од 1,05 м. Није вршено издавање архивске грађе за уништење.

Обухваћено сређивањем:	1,05 м
Издвојено за уништење:	/
Количина арх. грађе након сређивања:	1,05 м

Ф. 673 ИТЕС „Лола Рибар“ а.д. Опаци у стечају – Опаци 1906-2010 5,00 м

Грађа фонда је примљена у архив у два наврата и то 2012. године без примопредајног записника, у несређеном стању у укупној количини од 15,50 м. У току 2018. године је накнадно примљена грађа фонда примопредајним записником број 036-8/5 од 03.08.2018. године у сређеном стању у количини од 16,60 м.

У току 2024. године је извршено сређивање дела фонда тј. персонални досијеи и персонална решења радника у количини од 5,00 м.

Укупно је издвојено за уништење 2,50 м безвредног документарног материјала те је након сређивања остало 2,50 м. За све персоналне досијее сачињен је Именски азбучник.

Обухваћено сређивањем:	5,00 м
Издвојено за уништење:	2,50 м
Количина арх. грађе након сређивања:	2,50 м

Ф. 695 33 „Задругарка“ у стечају Сомбор 1948-2014 5,32 м

Фонд је примљен уз Записник о примопредаји број 036-8/5 од 21.05.2021. године у сређеном стању уз списак преузете грађе, у количини од 27,00 м.

У току 2024. године је извршено сређивање дела фонда тј. персонални досијеи радника и М-4 обрасци у количини од 5,32 м.

Укупно је издвојено за уништење 3,64 м безвредног документарног материјала те је након сређивања остало 1,72 м. За све персоналне досијее сачињен је Именски азбучник.

Обухваћено сређивањем:	5,32 м
Издвојено за уништење:	3,64 м
Количина арх. грађе након сређивања:	1,72 м

Ф. 700 Пољопривредно предузеће „Станишић“ а.д. Станишић 1963-2008**3,37 м**

Грађа фонда је примљена уз Записник о примопредаји број 036-8/6 од 28.01.2022. године у сређеном стању уз списак преузете грађе, у количини од 6,10 м.

У току 2024. године је извршено сређивање дела фонда тј. персонални досијеи радника у количини од 3,37 м.

Укупно је издвојено за уништење 2,58 м безвредног документарног материјала те је након сређивања остало 0,79 м. За све персоналне досијее сачињен је Именски азбучник.

Обухваћено сређивањем:	3,37 м
Издвојено за уништење:	2,58 м
Количина арх. грађе након сређивања:	0,79 м

Ф. 707 ABC FOOD Руски Крстур (1976-2018), 1976-2018**4,00 м**

Грађа фонда је преузета 30.09.2024. године по Примопредајном записнику са списком број 036-8/3 у укупној количини од 35,30 м.

Након преузимања, извршено је сређивање дела фонда тј. персонални досијеи радника у количини од 4,00 м.

Укупно је издвојено за уништење 3,20 м безвредног документарног материјала те је након сређивања остало 0,80 м. За све персоналне досијее сачињен је Именски азбучник.

Обухваћено сређивањем:	4,00 м
Издвојено за уништење:	3,20 м
Количина арх. грађе након сређивања:	0,80 м

3.3.1.2. Издавање документарног материјала коме је истекао рок чувања

У циљу ослобађања смештајног простора у депоу, током извештајног периода у оквиру фондова код којих је приликом преузимања примљена и документација која садржи документарни материјал са роковима чувања, вршено је издавање истог и сачињавање записника о уништењу са пописом категорија. Ови послови су вршени у оквиру следећих фондова:

1. Ф. 631 ОЗ „Младост“ Сомбор – 0,48 м
2. Ф. 638 ИГМ „Јединство“ а.д. у стечају Црвенка – 1,00 м
3. Ф. 657 ЈП „Дирекција за изградњу града Сомбора“ Сомбор – 2,60 м
4. Ф. 663 Аутотранспортно предузеће „Кулатранс“ Кула – 1.10 м
5. Ф. 682 „Тотал“ ДОО у стечају Сомбор – 0,32 м
6. Ф. 695 ЗЗ „Задругарка“ у стечају Сомбор -0,90 м

Укупно је издвојено **6,40** метара и у депоима ослобођено исто толико смештајног простора.

Вршено је и издавање и уништење документарног материјала чији су рокови чувања истекли у оквиру документације Западнобачког управног округа Сомбор за 2013. годину (документација у депозиту) у количини од **19,15** метара, чиме је такође ослобођен смештајни простор за документацију која ће се преузимати у депозит.

3.3.2. АРХИВИСТИЧКА ОБРАДА

У току 2024. године, архивистичком обрадом обухваћена је архивска грађа у количини од **0,29 м** следећих фондова и збирки:

Ф. 475 Збирка варија 1698-2000**0,09 м**

Архивистичка обрада 40 предмета за Збирку Вариа. Сачињено је 40 аналитичких описа од инв. бр. 1183 до 1223. Уз аналитички инвентар сачињен је предметно-тематски регистар (45 картица), географски (33 картица), именски регистар (21 картица).

Ф. 500

Збирка радова 1858-2013

0,20 м

Архивистичка обрада Збирке радова. Сачињено 61 аналитичких инвентарних јединица, 43 предметно-тематска, 11 географска и 34 именска регистра.

3. 4. КОРИШЋЕЊЕ АРХИВСКЕ ГРАЂЕ

У току 2024. године, у циљу научног и стручног истраживања, Историјски архив у Сомбору посетило је **48** корисника (од тога 3 страна држављана) различитог стручног профила, који су архивску грађу користили у складу са правилима прописаним за кориснике са наведеним статусом. Поднето је укупно **113** захтева за коришћење архивске грађе. У поменутом временском периоду остварено је **69** истраживачких дана и коришћено је укупно **829** инвентарних јединица. Истраживачи су углавном користили Збирку матичних књига, Сомборску трговачку омладину, Удружење занатлија Крњаја, Удружење занатлија Чонопла, Сомборско мађарско занатлијско певачко друштво Сомбор, Мушко певачко друштво Апатин, Збирку карата и др.

3. 5. ОСТАЛИ СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

- Почетак године обележио је, као и претходне, сарадњу са Градским музејом Сомбор када је за Дан града Сомбора организована заједничка изложба „Шетња главним сокаком“. Изложбом је представљено како је сомборски Главни сокак мењао изглед од 1541. године и времена османске управе када је настало централно градско језгро - Венац, преко периода уласка у оквире Хабсбуршке монархије и стицања статуса Слободног краљевског града након чега креће и уређење ове улице, све до најскорије реконструкције у делу испред Жупаније. Град који се дичи својим вековним трајањем и наслеђем из минулих времена, указано је, бележи бројне промене, различита стремљења и ход у складу са временом. Ауторке изложбе су биле Милка Љубоја, музејска саветница историчарка, Анастасија Мако, архивиста Историјског архива Сомбор и Мартина Малбашки, кустоскиња историчарка.
- Други програм са којим је Архив узео учешће у обележавању прославе Дана града је био представљање монографије „Визија Слободе-елибертација Сомбора од 1745-1749“ аутора Милана Степановића. Књига је настала поводом 75 година постојања и рада Историјског архива и 275. година од проглашења Сомбора за слободан и краљевски град. Тим поводом у име локалне самоуправе, госте је поздравила чланица Градског већа за област културе и образовања, Анита Стојаков. Присутнима су се обратили и аутор књиге Милан Степановић, директорица Историјског архива Сомбор Наташа Стојановић, те историчари др Владан Гавриловић и доц. др Атила Пфајфер, а за све госте био је обезбеђен бесплатан примерак монографије захваљујући средствима које је Историјски архив Сомбор обезбедио путем конкурса Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама.
- У организацији Архива Будимпеште, одржан је седми по реду Архивски пикник. Манифестација је међународног карактера, и за циљ има представљање делатности архива Мађарске и региона широј публици. По позиву Градског архива Будимпеште, манифестацији су присуствовали директорица Наташа Стојановић и архивисти Стеван Пузић, Исидора Жеж и Анастасија Мако. На штанду Историјског архива Сомбор су представљена нова издања. За најмлађе посетиоце смо припремили креативну радионицу, гужва на штанду трајала је сатима док су малишани уживали правећи своје креације од пластелина и картона, неки су колорисали грб Сомбора.
- Поводом 110 година од почетка Првог светског рата, Државни архив Србије је од 23. до 28. јула 2024. године, јавности изложио оригинале Ултиматума Аустроугарске Србији, концепт Одговора српске Владе на Ултиматум, као и Телеграм објаве рата. Имајући у виду значај

годишњице почетка једног од највећих светских сукоба у историји човечанства, идеја је била да документа која су му непосредно претходила буду изложена јавности, не само у Београду, већ и широм Србије.

Том приликом Историјски архив Сомбор је у својим просторијама од 22. до 28. јула 2024. године изложио копије поменутих значајних докумената у виду изложбе.

- Поводом 90 година од убиства краља Александра I Карађорђевића, Музеј Југославије је 9. октобра 2024. године уприличио изложбу под називом „Чувајте (ми) Југославију“. Изложба је организована под покровитељством председника Републике Србије а на иницијативу Министарства културе.
У оквиру сегмента споменичког наслеђа које је представљено на изложби, заступљени су и експонати из Сомбора. Представљене су фотографије и документи из фондова и збирки Историјског архива Сомбор о подизању и откривању споменика краљу на тргу Светог Ђорђа 21. јула 1940. године. Представљен је програм свечаности, позиви званицама, њихови одговори и потврде доласка, свечани говори и др. Споменик је изведен као коњаничка статуа краља са подигнутим мачем у десној руци, аутора Антуна Аугустинчића. Мађарска војна управа уклонила је споменик 1941. године.
- У октобру је Архив угостио изложбу „Топоти са Смајца“ Историјског архива „Верослава Вељашевић“ из Смедеревске Паланке. Изложба је свечано отворена у холу Историјског архива Сомбор, који је био премали да прими све љубитеље коњичког спорта и баш тог касачког топота, који се и у Сомбору воли. На велико одушевљење присутних, један од аутора изложбе, поред директорке Историјског архива Смедеревска Паланка, Снежане Савић је и доктор Богдан Бељански, наш Сомборац, пореклом од „Бељанских из Прњавора“. Захваљујући несебичном труду доктора Бељанског прикупљена је архивска грађа Коњичког клуба „Селевац“, те предата Архиву на чување. Вођена идејом да се публици представи богатство сачуваног, директорка Снежана Савић и њени сарадници, те већ поменути др Бељански, осмислили су и реализовали ову сјајну изложбу. Председник Српског касачког савеза, господин Бранислав Јокић је са великим задовољством прихватио позив и пригодним речима отворио изложбу. Запослени из Историјског архива Сомбор представили краћи историјат касачког спорта који се такође негује у нашем граду.
- Историјском архиву Сомбор је на свечаној академији "Сомбор - прича о граду који траје 1749-2024." која је одржана у Народном позоришту Сомбор поводом Дана града, градоначелник Сомбора господин Антонио Ратковић уручио захвалницу за 75. годишњицу оснивања и професионалног приступа управљању историјском грађом и чувању највреднијих докумената Града Сомбора.
- И у току ове године наставило се са инфраструктурним уређењем установе. Министар културе Никола Селаковић, 30.05.2024.године је посетио Сомбор где је у присуству градоначелника Града Сомбора Антониа Ратковића са сарадницима и директорима градских установа културе, обишао просторије Историјског архива Сомбор. Министар Селаковић је истакао да је највећи део средстава опредељен Историјском архиву града Сомбора, који је кроз конкурс „Градови у фокусу“ ове године добио 12,7 милиона динара за реконструкцију фасаде. Директорница Историјског архива Сомбор Наташа Стојановић, захвалила се Министарству културе и додала да су поред реконструкције фасаде, у плану и други пројекти који ће допринети бољем и функционалнијем објекту архива.
- У Регистар архивских фондова и збирки у 2024. години заведена су два нова архивска фонда: Ф. 704 Сељачка радна задруга „Кордун“ Чонопља 1952-1953 и Ф. 705 „Агротурс“ ДОО Сомбор (2016-2022).
- У току године је започет велики посао реинвентарисања библиотечког фонда Архива. Том приликом су пописане књиге, направљена је селекција за отпис и за лечење и књиге су смештене у нове ормане у Читаоници.
- Ажуриран је Улазни инвентар (у електронском облику) са свим подацима о пријему архивске грађе, закључно са 31.12.2023. године.
- Ажуриране су Евиденције о фондовима и збиркама (у електронском облику) са подацима и променама насталим закључно са 31.12.2023. године. Ажурирани су подаци у следећим табелама: регистар фондова и збирки, именски регистар фондова и збирки, табела сређених фондова, табела несређених фондова, табела аналитички обрађених фондова, табеле фондова по периоду творца: до 1918, 1918-1941, 1941-1944 и од 1944. године, табела фондова који пробијају

периодизацију, табела збирки, табела личних фондова, табеле фондова по месту творца за општине: Сомбор, Апатин, Бач, Кула и Озаци.

- Евиденције о фондовима и збиркама по класификационој шеми делатности (у електронском облику), ажуриране су са подацима о свим фондовима који су заведени у Регистар фондова и збирки у току 2023. године.
- Сачињени су нови статистички показатељи, шеме и табеле о архивској грађи и збиркама и фондовима који су ажурирани са променама насталим закључно са 31.12.2023. године. Исти су постављени на интернет презентацију Архива, у опцији *Фондови и збирке–Архивска грађа–Регистри* како би посетиоцима интернет презентације и корисницима наших услуга били доступни ажурирани и тачни подаци о архивској грађи коју чувамо. Доступне су им табеле: регистар фондова и збирки, именски регистар фондова и збирки, фондови по периодизацији, лични фондови и збирке, фондови по месту творца, фондови по делатности творца, графике фондова по општинама (са подацима о броју фондова, количини архивске грађе и односу сређених и несређених фондова по општинама – изражено бројчано, у количини и процентима), графике сређених и несређених фондова (где је овај однос представљен по периодизацији: за фондове до 1918, 1918–1941, 1941–1944, од 1945, за фондове који пробијају периодизацију, за личне фондове и збирке – изражено у количини и процентима) и фондови и збирке по класификационој шеми.
- У току 2024. године попуњени су следећи упитници и анкете: Упитник Државног архива Србије о стању и стручном раду архива за 2024. годину; Упитник Архива Војводине о стању и стручном раду архива за 2024. годину; Упитник о раду библиотеке Историјског архива Сомбор за 2024. годину; Упитник о стању заштите архивске грађе и Евиденција установе културе основаних средствима у јавној својини.
- Информатор о раду Историјског архива Сомборсе и у 2024. години редовно ажурирао.
- Такође су се на Портал јавних набавки редовно уносиле набавке које је Архив обављао у току године.
- Агенцији за рекламне услуге *Chilli media* Сомбор, са којом је склопљен уговор о пословно техничкој сарадњи, достављани су потребни подаци, текстови и фотографије, за ажурирање података и вести на Интернет презентацији Архива, како би посетиоцима и корисницима наших услуга били доступни ажурирани и тачни подаци о архивској грађи коју чувамо.
- Историјски архив Сомбор је направио профил на фејсбуку где такође објављује све вести и догађања и јавна појављивања.
- У Архиву је извршен стручни надзор над радом од стране Архива Војводине, о чему је сачињен записник.
- Завршен је унос аналитичког инвентар Збирке фотографија у електронском облику за инвентарне јединице преосталих 4251 инвентарних јединица, и тиме је олакшан преглед врло битне и тражене Збирке.
- У електронском облику су сачињени пописи аката грађевинских дозвола СО Сомбор у распону од 1972-1975. године.
- У току 2024 године, у ИАС волонтирао је апсловент историје Димитрије Милановић, и то месец дана, укупно 30 радних сати, а дипл. историчар на мастер студијама Стефан Костић, обавио је стручну праксу у периоду од месец дана. Осим, рада у одељењу заштите архивске грађе/служба депоа, проведени су, кроз сва одељења архива и тако упознати са начином рада Архива.
- Поводом обележавања Дечије недеље Историјски архив Сомбор је ове године први пут у оквиру радионице отворио своја врата најмлађе посетиоце. Архив су посетили ученици првих разреда који похађају наставу на српском али и одељење које похађа наставу на мађарском језику у основној школи Братство јединство.

Архивисти Силвиа Ковачевић, Анастасија Мако и колегиница Вишња Алексић су пожелеле добродошлицу деци и учитељицама. Причале су им о згради у којој се налазе, о такозваној Крушперовој палати. Кроз занимљиву причу су им дочарале значај Историјског архива, шта се налази у архиву, шта се ради и како се чува архивска грађа. Показале су им један део депоа и неке старе записе. Деца су могла да виде и фототипско издање Повеле Марије Терезије и сазнају како је Сомбор добио статус слободног краљевског града.

Након тога имали су радионицу у којој су уживали правећи краљице, штитове, бојећи витезове, грб Сомбора итд. Била је веома лепа, радна и другарска атмосфера. Све што су деца направила понела су са собом као сувенир, а свако од њих је добио и посебну захвалницу коју им је

уручила директорица Наташа Стојановић. И у наредном периоду планирамо наставак радионица за најмлађе посетиоце како бих приказали значај наше установе.

- Архив су такође посетили и ученици Средње економске школе из Сомбора како би се упознали са радом архива.

Директор

Наташа Стојановић

Natasa Stojanovic